

LAKTOM DO CILJA ZA 2030.

Lideri EU zemalja pregovarali su tokom noći između četvrtka i petka kako bi privoleli istočne države članice da prihvate dogovor o pojačanom cilju smanjenja emisija za najmanje 55% između 1990. i 2030

Koje promene u energiji, transportu, industriji donosi 55% cilj?

Refinitiv: Klimatski cilj za 2030. utrostručice cenu CO2

Brisel prvi put o mogućem izlasku iz ECT

Dogovor EU parlamenta i Saveta o uspostavljanju Fonda pravedne tranzicije

Ukrajina napušta ugalj do 2070.– premijer

Efet oštro kritikuje smernice ACER za pregled zona trgovanja

ACER: Odluka o podeli međuzonalnih energetske kapaciteta u JIE

ACER: Prekretnica u osiguranju i koordinaciji rada električne mreže

EU Samit odobrio ciljeve za 2030. , uz ustupke zemljama oslonjenim na uglj ..... OVDE
Koje promene donosi 55% cilj? ..... OVDE
Refinitiv: Klimatski cilj za 2030. utrostručiće cenu CO2 ..... OVDE
Komisija prvi put potvrdila mogući izlazak iz Ugovora o energetskej povelji ..... OVDE
Efet oštro kritikuje smernice ACER za pregled zona trgovanja ..... OVDE
Dogovor EU parlamenta i Saveta o uspostavljanju Fonda pravedne tranzicije ..... OVDE
EEA: Napredak u 2 od 3 EU cilja za 2020. .... OVDE
WoodMac: Do 40 biliona USD potrebno da svet postigne klimatski cilj ..... OVDE
UNEP: Neophodno smanjenje proizvodnje fosilnih goriva za 6% godišnje ..... OVDE
ACER: Odluka o podeli međuzonalnih energetskej kapaciteta u JIE ..... OVDE
ACER: pravila o prekograničnom protoku električne energije za 13 zemalja ..... OVDE
ACER: Prekretnica u osiguranju i koordinaciji rada električne mreže ..... OVDE
Češka: 2038. godina rok izlaska iz uglja kao izvora energije? ..... OVDE
Ukrajina će napustiti uglj kao izvor energije do 2070. godine – premijer ..... OVDE
Prva aukcija za zatvaranje TE na uglj u Nemačkoj zatrpama ponudama ..... OVDE
Druga aukcija za zatvaranje 1,5 GW kapaciteta ..... OVDE
Ember: Nemačka aukcijama produžava život gubitaškim TE ..... OVDE
EU inicijativa za transformaciju regiona sa ugljem u Z. Balkanu ..... OVDE
Elektroenergetski miks i potrošnja el. energije u JIE regionu - Nedelja: 30/11- 06/2 2020 ..... OVDE
Prosečne cene kliringa na tržištu električne energije jugoistočne Evrope - Nedelja: 30/11- 06/2 2020 ..... OVDE
Britanski regulator odobrio kontrolu mrežnih cena i investicioni paket ..... OVDE
Ofgem traži "veću kontrolu" u odlukama o razvoju britanske mreže ..... OVDE
EU cilja na 30 miliona električnih automobila do 2030. godine ..... OVDE
EU pozdravlja dolazak azerbejdžanskog gasa u Evropu ..... OVDE
Gradnja gasovoda Severni tok 2 nastavljena uprkos američkim pretnjama ..... OVDE

EU Samit odobrio ciljeve za 2030. , uz ustupke zemljama oslonjenim na uglj

BRISSEL - Čelnici Evropske unije odobrili su cilj do 2030. godine za smanjenje neto emisije gasova efekta staklene bašte (GHG – engl.) za "najmanje 55%" tokom dvodnevno samita 11-12 decembra u Briselu, prenosi **Euractiv**.

Odluka EU usvojena je na samitu u Briselu koji je započeo u četvrtak i trajao je veći deo noći jer su se tri siromašnije istočne zemlje, zavisne od fosilnih goriva, protivile početnom dogovoru, tražeći dodatnu pomoć za čišćenje svojih ekonomija.

Mađarska i Češka odbacile su svoje prigovore tokom noći, ali je Poljska nastavila da blokira dogovor do petka u 8 sati. Na kraju je pristala na novi cilj nakon što je dobila uveravanja da će se budući ciljevi smanjenja emisija, koje je Brisel postavio za određene sektore, temeljiti na bruto domaćem proizvodu - što znači da će manje prosperitetne države morati manje da smanje.

„Pravednost i solidarnost“

Samit u saopštenju to priznaje u stavu: "Novi cilj 2030. treba postići na način da se očuva konkurentnost EU i uzmu u obzir različita polazišta država članica i specifične nacionalne okolnosti." Samit priznaje „pravo država članica da odluče o svom energetsom miksu i da odaberu najprikladnije tehnologije“

U formulacijama usmerenim na smirivanje tih zemalja, u zaključcima daje se velika referenca na "pravednost i solidarnost" u postizanju klimatskih ciljeva EU, rekavši da će "EU zajednički (a ne pojedinačno) postići cilj na najisplativiji mogući način".

Poljski premijer Mateuš Moraviecki rekao je da je njegova zemlja postigla svoje ciljeve osiguravajući dodatni novac iz fonda EU za modernizaciju.

Većina zemalja usprotivila se tim zahtevima s obrazloženjem da će preduhitriti detaljne predloge koje će izvršna komisija EU dati sledeće godine.

Za novi cilj biće potrebno dodatnih 350 milijardi evra godišnje za proizvodnju energije i ulaganja u infrastrukturu, prenosi **Bloomberg**.

Cilj za 2030. godinu ključan je za dovršavanje evropskog Zakona o klimi, zakonodavstva koje bi učinilo obavezujućim cilj Zelenog sporazuma o uklanjanju gasova staklene bašte do sredine stoleća.

Šta sledi?

Nacionalne vlade i Evropski parlament sada mogu nastaviti pregovore i oblikovati nacrt zakona do početka sledeće godine..

Jednom usvojen, klimatski zakon otvoriće put za niz propisa za realizaciju zelene tranzicije. Sledeće godine Evropska komisija planira da predloži mere koje će ojačati tržište ugljenika u bloku, ojačati pravila za povećanje udela obnovljive energije, pooštriti standarde emisija za automobile i nametnuti ograničenja zagađenja u pomorskom saobraćaju.

Koje promene donosi 55% cilj?

BRISEL - Evropska komisija objaviće sledeće godine predloge politika za postizanje smanjenja emisije od 55%. U septembru je izložila glavne potrebne promene. One su, piše **Reuters**, sledeće:

ENERGIJA

Do 2030. potrošnja uglja u EU bi trebalo da padne za 70% u odnosu na nivo iz 2015. godine, nafte za 30% i gasa za 25%.

(Foto: Francuski predsednik Makron u razgovoru sa premijerima Češke i Poljske, Babisom i Moravjeckim tokom minulog EU samita)

U isto vreme, udeo obnovljivih izvora u proizvodnji energije u EU više bi se nego udvostručio sa današnjih 32%.

Ovim promenama uštedelo bi se 100 milijardi evra u uvozu energije tokom 2021. - 2030., navodi Komisija.

Evropa bi takođe koristila manje energije, što bi se moglo postići renoviranjem 75% zgrada u EU koje su energetske neefikasne. Do 2030. Komisija želi više nego da udvostruči godišnju stopu obnove zgrada vezanih za energiju u EU, koja trenutno iznosi 1%.

TRANSPORT

Komisija će predložiti strožije standarde emisije CO2 za automobile. Drumski transport mogao bi se priključiti EU sistemu dozvola za emisije CO2 (EU ETS) kako bi se ubrzao prelazak na vozila sa nultim emisijama.

Komisija želi da uključi i pomorski transport unutar EEU ETS i dati manje besplatnih ETS dozvola avio kompanijama.

Takođe će preispitati izuzeća EU od poreza za fosilna goriva, kako bi se avioni i brodovi usmerili ka nisko-ugljeničkim opcijama.

INDUSTRIJA

Teška industrija mora pre 2030. prevladati tehnološke barijere i sprovesti ispitivanja velikih razmera, uključujući nisko-ugljenični vodonik i opremu za hvatanje i pohranjivanje ugljenika.

Fabrike bi se mogle suočiti s višim troškovima ugljenika, jer će Komisija dalje procenjivati količinu besplatnih dozvola za emisije koje dobijaju.

Mehanizam prilagođavanja na granicama imao bi za cilj da spreči da jeftiniji proizvodi s više ugljenika proizvedeni drugde preplave tržište EU.

POLJOPRIVREDA I ŠUME

Šumarstvo i zemljište računat će se prema novom klimatskom cilju EU do 2030. godine. Sektor apsorbira više CO₂ nego što emitira, što znači da bi mogao nadoknaditi emisije iz drugih sektora.

Novi sistem EU sertifikacije podstaknuće poljoprivrednike da skladište ugljenik na svojoj zemlji, dok bi "snažno smanjenje" potrošnje životinjskih proizvoda moglo umanjiti emisije CO₂ za 30 miliona tona do 2030.

Refinitiv: Klimatski cilj za 2030. utrostručiće cenu CO₂

LONDON - Noćni sporazum evropskih lidera će do kraja dekade utrostručiti cenu dozvola za emisiju ugljen-dioksida sa nivoa ispod 30 evra po emitovanoj toni CO₂ viđenih pre Samita EU, ocenjuje respektabilna globalna analitička firma **Refinitiv Carbon Research**.

REFINITIV

„Biće potrebno agresivno pooštavanje (EU) sistema za trgovanje emisijama (ETS) kako bi bio 'podoban za 55'“. Cene ugljenika trebalo bi kontinuirano da rastu. Prognoziramo da će cene (dozvole) u proseku iznositi 50 evra tokom ove decenije, a završiti na 89 evra po toni 2030. godine“, rekao je čelnik Refinitiva Hege Fjelheim.

„Približavanje (trocifrenom) nivou cena ugljen-dioksida 2030. godine odražava činjenicu da će, da bi do 2050. godine postale CO₂ neutralne, skupe tehnologije smanjenja emisija u zagađujućim industrijama moraće pre ili kasnije da budu pokrenute.“

Komisija prvi put potvrdila moguć izlazak iz Ugovora o energetskej povelji

BRISEL - Evropska komisija prvi put je potvrdila da bi se Brisel mogao povući iz kontroverznog Ugovora o energetskej povelji (ECT), za koji kritičari kažu da štiti industriju fosilnih goriva.

"Ako se ključni ciljevi EU, uključujući usklađivanje s Pariskim sporazumom, ne postignu u razumnom roku, komisija može razmotriti predlaganje drugih opcija, uključujući povlačenje iz ECT-a," napisao je 2. decembra komesar EU za trgovinu, Valdis Dombrovskis, kao odgovor grupi evropskih poslanika.

EK: Reformisani ECT najbolje rešenje

„Komisija veruje da je najbolji moguć ishod imati reformirani ECT. Jednostrano povlačenje EU i država članica iz nereformisanog Ugovora bi aktiviralo *klauzulu o zalasku sunca*, pri čemu bi se ECT i dalje primenjivao na postojeće investicije tokom perioda od 20 godina. To bi moglo rezultirati novim sporovima između investitora i države prema nereformisanim pravilima, uključujući i postojeća ulaganja u fosilna goriva. To je razlog zašto Komisija je snažno posvećena nastavku tekućih pregovora o modernizaciji“, pojašnjava Dombrovskis.

Povlačenje iz ECT-a poslednja opcija

Komesar dodaje da će Komisija nastaviti redovno da prati napredak pregovora. „Ako ključni EU ciljevi, uključujući usklađivanje s Pariskim sporazumom, nisu postignuti u razumnom roku, Komisija može razmotriti predlaganje drugih opcija, uključujući povlačenje iz ECT-a“, konstatuje Dombrovski.

Dogovor EU parlamenta i Saveta o uspostavljanju Fonda pravedne tranzicije

BRISEL - Evropski parlament i Savet Evrope postigli su 9. decembra privremeni sporazum o uspostavljanju Fonda pravedne tranzicije za ublažavanje socijalnih posledica ozelenjavanja ekonomije.

Fond pravedne tranzicije (JTF), vredan 7,5 milijardi EUR, jedan je od ključnih alata EU za podršku regijama u tranziciji ka klimatskoj neutralnosti do 2050. godine.

Tokom razgovora, institucije EU dogovorile su se da će proširiti njegov opseg i na finansiranje mikro preduzeća, univerziteta i javnih istraživačkih institucija, digitalnih inovacija i aktivnosti u oblastima obrazovanja i socijalne adaptacije.

Takođe će se finansirati ulaganja u obnovljive izvore energije i tehnologije za skladištenje energije, ulaganja u energetska efikasnost i proizvodnju toplote za daljinsko grejanje zasnovano na obnovljivim izvorima energije, pametnu i održivu lokalnu mobilnost.

Razgradnja ili izgradnja nuklearnih elektrana, ulaganja u proizvodnju, preradu, transport, distribuciju, skladištenje ili sagorevanje fosilnih goriva ne mogu se finansirati putem JTF-a.

Na inicijativu parlamenta, uveće se „Mehanizam zelenog nagrađivanja“, ako se resursi JTF povećaju nakon 31. decembra 2024. Dodatni resursi biće raspoređeni među državama članicama, dodatnim sredstvima onima koje uspeju da smanje gasove staklene bašte koje emitiraju njihovi industrijski pogoni.

Efet oštro kritikuje smernice ACER za pregled zona trgovanja

BRISSEL - Nova metodologija EU regulatorne agencije ACER za pregled i potencijalno menjanje zona trgovanja energijom "opasna je", rečeno je 7. decembra iz Evropska federacije trgovaca energijom (Efet).

Metodologija, zasnovana na predlogu EU TSO grupe Entso-E, dosledno je favorizovala efikasnost sistema u odnosu na tržišnu efikasnost, konstatuje Efet u prezentaciji pripremljenoj za EU regulatorni forum za električnu energiju u Firenci.

Modeliranje sistema usredsređeno je na isporuke u stvarnom vremenu iako se dve trećine trgovine električnom energijom obavljaju na terminskim tržištima, a takođe se zanemaruju unutardnevna i balansna tržišta, navode iz tog udruženja.

Povećavanje ili smanjenje zona trgovanja utiče na cene unutar njih i protok energije između njih, čineći metodologiju i njenu primenu relevantnom na tržištu i politički osetljivom.

OPS-ovi bi morali koristiti ACER-ovu metodologiju prilikom pripreme pregleda zona trgovanja kako to zahteva EU regulativa o dizajnu tržišta električne energije, ali konačna odluka o eventualnim promenama bila je na nacionalnim vladama, rekao je ACER u svojoj prezentaciji pripremljenoj za forum.

ACER dodaje da je nova metodologija uključila kriterije za "ispravljanje signala o cenama" i za osiguravanje da se bilo koja konfiguracija alternativne zone trgovanja na najefikasniji način bori protiv strukturnih zagušenja.

EEA: Napredak u 2 od 3 EU cilja za 2020.

BRISSEL - Izveštaj Evropske agencije za životnu sredinu (EEA) objavljen u ponedeljak, 30. novembra, pokazuje agregiran napredak EU u ispunjavanju dva od svoja tri klimatska i energetska cilja za 2020. godinu.

European Environment Agency

Paket za 2020. je skup zakona usvojenih 2007, a implementiranih u zakonodavstvu 2009. godine kako bi se osiguralo da EU ispunjava svoje klimatske i energetske ciljeve do 2020. godine.

Tri ključna cilja su:

Smanjenje emisija gasova staklene bašte (GHG) za 20% (sa nivoa iz 1990.),

20% dodatne energije iz EU iz obnovljivih izvora

20% poboljšanje energetske efikasnosti

Prema EEA, odlazak Velike Britanije iz EU je rezultirao napretkom u ispunjavanju prva dva EU klimatska i energetska cilja za 2020. godinu.

Očekuje se da će EU ispuniti svoj cilj smanjenja emisije stakleničkih plinova (GHG) za 20% u odnosu na 1990. godinu.

U 2019. godini, među državama članicama EU (bez Velike Britanije), nivoi emisija predstavljali su smanjenje od 24% u odnosu na nivo iz 1990. godine. Najoštrije smanjenje emisija zabeleženo je 2019. godine, uz smanjenje od 3,6%.

Veliki promašaj biće u postizanju EU ciljeva energetske efikasnosti. Ciljevi su izraženi i u primarnoj potrošnji energije (ukupna potreba za energijom) i u finalnoj potrošnji energije (potrošnja od strane krajnjih korisnika).

WoodMac: Do 40 biliona USD potrebno da svet postigne klimatski cilj

LONDON - Ako svet želi da se približi ograničenju globalnog zagrevanja na 2 stepena Celzijusa ili niže, trebaće mu minimum od 30 do 40 biliona američkih dolara investicija u energetske sisteme i dekarbonizaciju industrija gde je emisije teško smanjiti, kao što su proizvodnja čelika i cementa, ocenjuje u najnovijem izveštaju renomirani škotski energetska konsultant **Wood Mackenzie**.

UNEP: Neophodno smanjenje proizvodnje fosilnih goriva za 6% godišnje

NUJORK - Prema novom istraživanju, svetske vlade trebalo bi da smanje proizvodnju fosilnih goriva svake godine za 6% kako bi dostigle cilj ograničenja globalnog zagrevanja od 1,5 ° C.

Predviđa se da će globalna proizvodnja fosilnih goriva biti preko 120% veća od onoga što je potrebno za usklađivanje sa pomenutim ciljem iz Pariskog sporazuma, prema izveštaju objavljenom 2. decembra od strane UN programa za zaštitu životne sredine (UNEP) i drugih velikih istraživačkih grupa.

UNEP-ov Izveštaj o proizvodnom jazu (The production gap) , prvi put pokrenut 2019. godine, meri jaz između ciljeva Pariskog sporazuma i planirane proizvodnje fosilnih goriva u zemljama. Ovogodišnje izdanje takođe razmatra uticaj pandemije COVID-19 i kako bi mere oporavka mogle promovisati zelenu tranziciju.

Da bi se uskladila s pariskim ciljevima, proizvodnja uglja, nafte i gasa trebalo bi da se smanji za 11%, 4% i 3%, ali u izveštaju se procenjuje da će, umesto toga, proizvodnja svakog od njih rasti za 2%, do 2030. godine.

Očekuje se da će COVID-19 smanjiti proizvodnju fosilnih goriva i do 7%. Iako se očekuje da će usporavanje biti privremeno, moglo bi označiti i potencijalnu prekretnicu u proizvodnji fosilnih goriva, nada se UNEP.

ACER: Odluka o podeli međuzonalnih energetska kapaciteta u JIE

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetska regulatora (ACER) objavila je 4. decembra [Odluku](#) o uspostavljanju zajedničke metodologije za podelu dugoročnih međuzonskih kapaciteta električne energije u Bugarskoj, Grčkoj i Rumuniji (regija Jugoistočne Evrope).

Ova metodologija će podsticati koordinirano i integrisano korišćenje dugoročnih kapaciteta u regiji, navodi ACER.

Primena ove metodologije pratiće implementaciju dugoročne metodologije izračuna kapaciteta za region Jugoistočne Evrope. Prethodno su je u oktobru odobrila regulatorna tela regije, a trebalo bi da se sprovede najkasnije do 1. januara 2023. godine.

ACER: Pravila o prekograničnom protoku električne energije za 13 zemalja

LJUBLJANA - Operatori elektroenergetskih prenosnih sistema (OPS) iz 13 zemalja moraće da koordiniraju mere u borbi protiv prekograničnih zagušenja, prema novim pravilima koja je usvojila EU Agencija za saradnju energetske regulatora - ACER.

Cilj je da se smanje troškovi zagušenja i pravednije ih raspodeliti između OPS-ova, naveo je ACER u utorak, 8. decembra, objavljujući tri nove metodologije za glavni region za obračun kapaciteta (CCR) kasno u utorak.

Osnovni CCR pokriva OPS-ove iz Austrije, Belgije, Hrvatske, Češke, Francuske, Nemačke, Mađarske, Luksemburga, Holandije, Poljske, Rumunije, Slovačke i Slovenije, prenosi Montel.

ACER: Prekretnica u osiguranju i koordinaciji rada električne mreže

LJUBLJANA - Agencija Evropske unije za saradnju energetske regulatora (ACER) usvojila je pet odluka, označavajući prekretnicu u osiguranju rada mreže električne energije u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi i uspostavljajući efikasnu i isplativu koordinaciju za korektivne akcije.

Zaštita električne mreže

Dve odluke uspostavljaju metodologiju za regionalnu koordinaciju operativne sigurnosti (ROSC) za proračun kapaciteta (CCR) u regionima Centralne (jezgo) i Jugoistočne Evrope (SEE)..

Metodologije pružaju pravila za efikasnu i efektivnu koordinaciju korektivnih akcija na prekograničnom nivou u obe regije, čime se štiti električna mreža.

Minimiziranje troškova za operatore prenosnih sistema

Treća odluka uspostavlja metodologiju za koordinaciju ponovne isporuke i kontra-trgovine, koja predstavlja podskup korektivnih radnji iz regionalne operativne koordinacije sigurnosne sigurnosti u Osnovnom CCR-u. Ova metodologija uspostavlja koordiniranu i efikasnu ponovnu distribuciju i kontra-trgovinu, koju operateri prenosnih sistema (OPS) koriste za rešavanje zagušenja mreže.

Podsticanje pravednije raspodele troškova zagušenja mreže

Dve odluke odnose se na metodologije za podelu troškova ponovnog slanja i protiv-trgovine u CCR-u Centralnoj regiji i u JIE. Primenom principa „zagađivač plaća“, oni OPS iz područja koja su identifikovana kao odgovorna za zagušenja moraju snositi odgovarajuće troškove ponovne isporuke i protiv-trgovine

Češka: 2038. godina rok izlaska iz uglja kao izvora energije?

PRAG - Savetodavno telo češke vlade složilo se s predlogom da zemlja postupno ukine ugalj kao izvor energije do 2038. godine, plan za koji ekološke grupe kažu da nije dovoljno ambiciozan.

Ministar trgovine Karel Havlicek, jedan od predsedavajućih tog tela, rekao je u petak da vlada planira da do 2050. uložiti oko 355 milijardi čeških kruna (16 milijardi dolara) za proizvodnju energije iz drugih izvora.

Odbor uključuje predstavnike industrije uglja, stručnjake i ekološke aktiviste. Češka vlada još nije dala svoje zeleno svetlo za plan, prenosi **AP**.

Zemlja se planira više oslanjati na nuklearnu energiju, koju je susedna Nemačka odlučila postupno ukinuti do kraja 2022. godine.

Tek nakon što su se šefovi država i vlada EU složili da će nuklearna energija biti prepoznata kao sredstvo za borbu protiv klimatskih promena, Češka je odobrila plan Evropske unije da svoju ekonomiju učini ugljenično neutralnom do 2050. godine.

Lokalna industrija se u velikoj meri oslanjala na ugalj, a elektrane na ugalj i dalje proizvode gotovo 50% ukupne električne energije u Češkoj.

Zemlja takođe iz šest nuklearnih reaktora u dve nuklearke obezbeđuje trećinu potrebne električne energije i dovršava plan za izgradnju barem još jednog nuklearnog reaktora.

Ekološki aktivisti kažu da je 2038. neopravdano kasni datum za postupno ukidanje uglja.

Ukrajina će napustiti ugalj kao izvor energije do 2070. godine – premijer

KIJEV - Ukrajina namerava u potpunosti da prestane da koristi ugalj kao izvor goriva do 2070. godine, rekao je u sredu, 9. decembra, premijer Denis Šmihal.

Prema premijeru, Ukrajina će se pridružiti PPCA Savezu koji je uspostavljen 2017. godine s ciljem postupnog ukidanja uglja do 2030. u zemljama EU i OECD-a, a do 2050. u ostatku sveta.

"Planiramo postepeno smanjivati broj rudnika uglja do 2050. godine s tim da napustimo upotrebu fosilnih goriva do 2070. godine, postajući klimatski neutralni", rekao je Šmihal na online konferenciji Nemačko-ukrajinski dani energije.

Zvaničnik je dodao da bi zemlji bilo teško da sama postigne tako visok cilj, pa je neophodno da Kijev za to obezbedi međunarodnu finansijsku i tehnološku podršku.

Zbog kontinuiranog sukoba u regionu Donbasa, Ukrajina je izgubila pristup rudnicima kamenog uglja, a Kijevu su ostali samo oni koji proizvode ugljeni gas, prenosi **UrduPoint News**.

Prva aukcija za zatvaranje TE na uglj u Nemačkoj zatrpna ponudama

BERLIN - Prva aukcija za zatvaranje elektrana na uglj u Nemačkoj registrovala je čak 11 ponuda kojima je dodeljena naknada za zatvaranje ukupnih 4.788 GW kapaciteta, saopštio je 1. decembra energetska regulator BNetzA.

Ukupna naknada iznosila je 317 miliona evra, rekao je regulator, dajući ponderisani prosek od 66.259 evra / MW, znatno ispod maksimalno dozvoljene cene ponude od 165.000 evra / MW, prenosi **S&P Global Platts**.

Pojedinačne ponude kretale su se od 800 MW do 3,6 MW sa cenama od 6.047 evra / MW do 150.000 evra / MW. Naknada je dodeljena na osnovu *pay-as-bid* principa, tj. plati cenu po kojoj si licitirao.

Uspešni ponuđači uključili su Vattenfallovu 1,6-GW TE na uglj Hamburg-Moorburg i RWE-ovu Westfalen snage 764 MW, obe visoko efikasne elektrane puštene u rad pre samo pet godina.

Druga aukcija za zatvaranje 1,5 GW kapaciteta

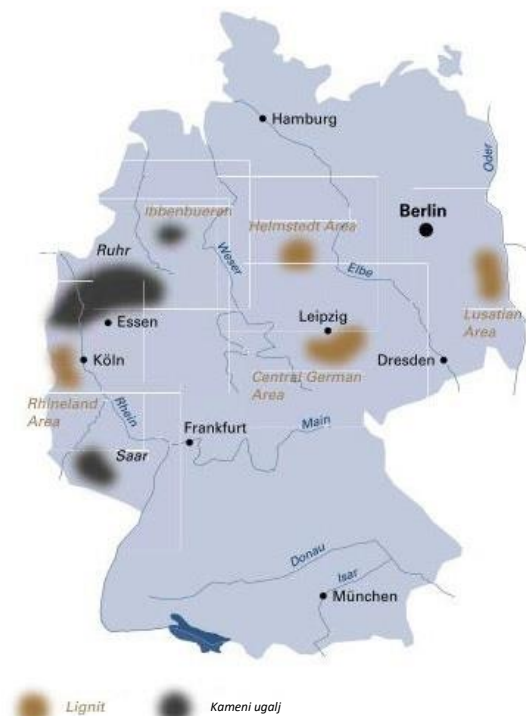
BERLIN - Nemačka je u ponedeljak, 7. decembra, pokrenula drugi krug aukcija za zatvaranje 1,5 GW termoelektrana na uglj tokom 2021. godine, prenosi **Montel**.

Naknadne aukcije održavaće se svake godine do 2026. Cilj Berlina je da smanji kapacitete kamenog uglja na 8 GW do 2030. godine, nešto manje od polovine kapaciteta za koji je predviđeno da bude na mreži do kraja te godine.

Potpuni izlazak iz električne energije na uglj planiran je do 2038. godine.

Ember: Nemačka aukcijama produžava život gubitaškim TE

LONDON - Nemačke aukcije za zatvaranje elektrana na uglj odlažu tempo izlaska te zemlje mogla izaći iz industrije koja krvari za novcem, ocenio je u utorak klimatski think tank Ember.

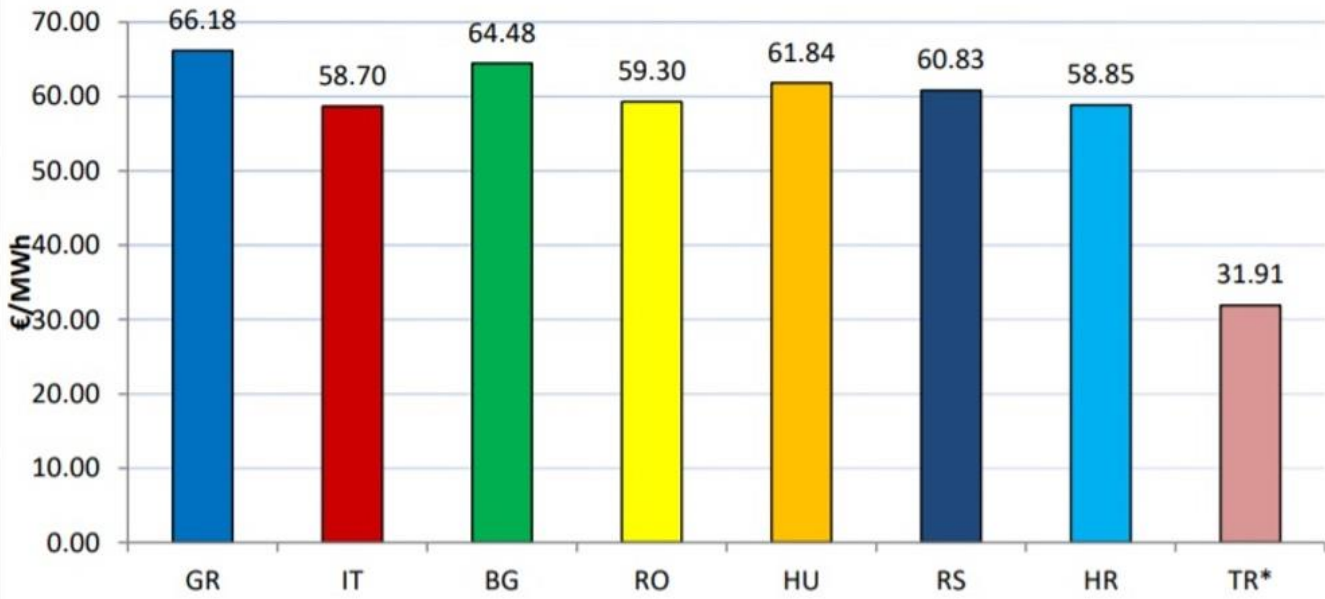

Sedam najvećih elektrana od njih 11, koje će dobiti kompenzacije za zatvaranje kapaciteta, kolektivno su izgubile preko 200 miliona evra u poslednje dve godine, procenio je Ember u izveštaju, prenosi **Montel**. Istraživački centar procenjuje da 93% nemačkih elektrana na kameni uglj posluje s gubitkom.

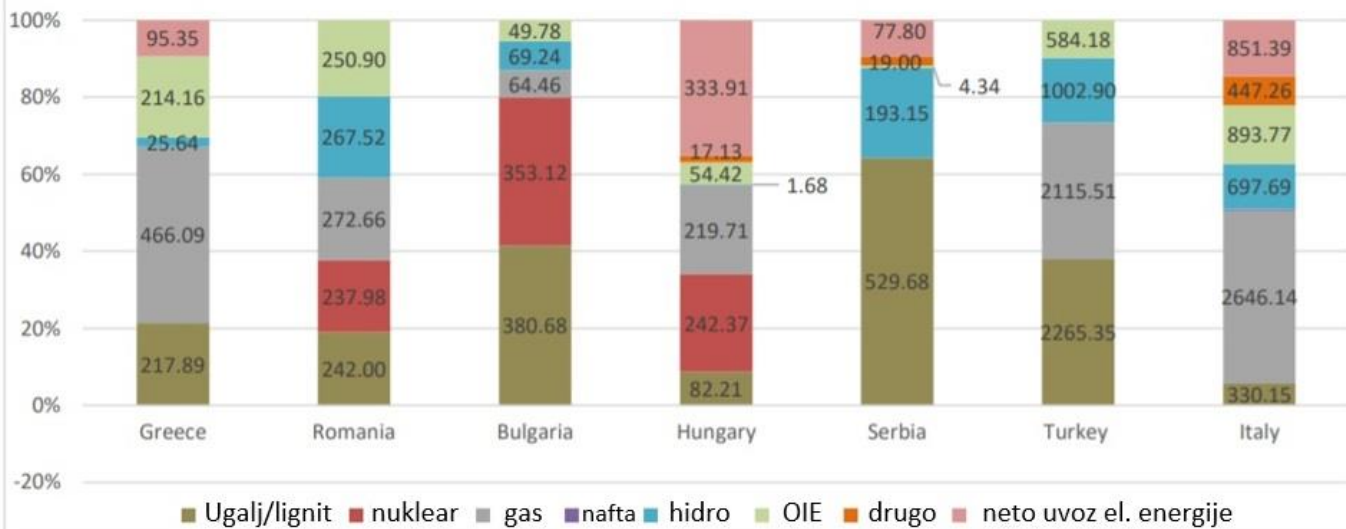
TE na kameni uglj bez pristupa prihodima od usluga grejanja sa cenom dozvola za emisije CO2 od oko 30 EUR / tona su nekonkurentne, navode analitičari Embera i konstatuju da stoga ne bi trebalo koristiti javna sredstva za isplate gubitaških postrojenja koja bi se ionako zatvorila“.

Prosečne cene kliringa na tržištu električne energije jugoistočne Evrope Nedelja 30. novembar – 6. decembar

Elektro energetski miks i potrošnja u JIE – Nedelja: 30 Novembar – 6 Decembar 2020

EU inicijativa za transformaciju regiona sa ugljem u Z. Balkanu

BRISEL - Evropska komisija pokrenula je zvanično [Inicijativu](#) za podršku transformacijama regiona uglja u zapadnom Balkanu i Ukrajini, s ciljem da pomogne zemljama da prestanu da koriste uglj u proizvodnji energije. objavio je 12. decembra portal [balkangreenenergynews](#).

Inicijativa podrazumeva da se zaštite radnici i lokalne zajednice u regionima uglja tako što će biti uključeni u sve odluke koje se donose, poruka je sa konferencije povodom zvaničnog početka rada Platforme za podršku energetske tranziciji u regionima uglja na Zapadnom Balkanu i u Ukrajini.

Platformu predvodi Svetska banka sa nekoliko važnih partnera za sektor energetike i region – Evropskom komisijom, Sekretarijatom Energetske zajednice, Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), univerzitetom College of Europe iz poljskog grada Natolin i Vladom Poljske.

Inicijativa će u praksi biti otvorena platforma za dijalog aktera širom regiona o svim aspektima tranzicije: kroz tvining projekte povezaće regione uglja iz EU sa regionima sa Zapadnog Balkana i iz Ukrajine, uz pomoć edukativne akademije jačaće kapacitete institucija, pružaće tehničku pomoć za pilot regione da razviju plan tranzicije i obezbeđivaće finansiranje za tranzicione projekte.

Ove aktivnosti koordinisaće Sekretarijat Platforme čije osnivanje je planirano za početak 2021.

Britanski regulator odobrio kontrolu mrežnih cena i investicioni paket

LONDON - Britanski regulator energetskog tržišta Ofgem dovršio je novi krug kontrole cena i program mrežnog ulaganja između 2021. i 2026. Regulator će odobriti ulaganje više od 40 milijardi funti (53,7 milijardi dolara) u komunalne mreže na britanskom kopnu.

Cilj programa je poboljšati usluge za kupce, smanjiti uticaj na životnu sredinu i ponuditi pristupačne cene za potrošače.

U početku su se mrežni operateri usprotivili predloženoj kontroli cena, rekavši da rizikuje nedovoljno ulaganje u sistem.

Prema novom sistemu kontrole cena Ofgema, mrežni operateri će morati da predstave svoje planove za razvoj mreže. Tada će regulator proceniti troškove kako bi odredio granicu dobitka.

Ofgem je predložio stopu povrata na kapital od 4,30% za mrežne kompanije, što predstavlja povećanje u odnosu na početni predlog od 3,95%. Trenutno su kompanije dozvolile stope povrata na kapital od 6% -7%.

Glasnogovornik Ofgema rekao je da bi najnovija mera kontrole cena mogla doneti uštedu od 3 milijarde dolara za kupce tokom 2021.-26., i umanjiti prosečni godišnji račun pasti za gotovo 13 dolara (10 funti).

Regulator je takođe najavio izdvajanje 176 miliona dolara za pomoć ranjivim potrošačima energije, prenosi [The Guardian](#).

Ofgem traži "veću kontrolu" u odlukama o razvoju britanske mreže

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem zatražio je u izveštaju objavljenom 11. decembra dodatnu "stratešku kontrolu" kod donošenja odluka za buduće energetske sisteme kako bi se brzo razvili u pravcu ispunjenja neto nultog cilja emisija CO2 do 2050 .

„Mehaničko“ donošenje odluka moraće biti zamenjeno „fleksibilnijim postupcima“ tamo gde će biti potrebna značajna „procena“.

Portal **Renews** navodi da se predlozi upuštaju na teritoriju koja je trenutno u nadležnosti operatora elektroenergetskog sistema Britanije u privatnom vlasništvu, National Grid-a, posebno vezano za godišnje Buduće energetske scenarije (FES) te kompanije.

„Oslanjanje na samo četiri FES scenarija za planiranje teško da će rasvetliti sva pitanja koja se odnose na mrežnu strategiju neto-nule u Ujedinjenom Kraljevini, posebno kada razvoj i održavanje ovih scenarija nije pod direktnom kontrolom Ofgema ili drugog tela s javnom službom“, dodaje se u Izveštaju.

EU cilja na 30 miliona električnih automobila do 2030. godine

BRISEL - Evropska unija će težiti da na svojim putevima do 2030. godine ima najmanje 30 miliona vozila sa nultom emisijom, jer zemlje pokušava usmeriti od transporta na bazi fosilnih goriva, navodi se u nacrtu dokumenta koji je video **Reuters**.

U strategiji koja će biti objavljena narednih dana, Evropska komisija će izneti mere za suzbijanje četvrtine emisija gasova staklene bašte (GHG) u EU koje dolaze iz transportnog sektora.

"Cilj EU o klimatskoj neutralnosti do 2050. godine ne može se postići bez uvođenja vrlo ambicioznih mera za smanjenje oslanjanja transporta na fosilna goriva", navodi se u dokumentu.

To je ogroman iskorak u odnosu na 1,8 miliona električnih i priključnih hibridnih vozila registrovanih u Evropi krajem prošle godine, prema Međunarodnom savetu za čisti transport. Hibridi nisu vozila sa nultom emisijom.

U dokumentu EU procenjuje se da će Evropi biti potrebno 3 miliona javnih punionica i 1.000 stanica za punjenje vodonika do 2030. godine. Evropa trenutno ima oko 200.000 punionica.

BRISEL - Evropska komisija pozdravila je u petak (4. decembra) početak rada Transjadranskog gasovoda (TAP), poslednjeg dela južnog gasnog koridora, preko koga je gas iz offshore polja Shah Deniz u Azerbejdžanu počeo da stiže do Italije.

Kao ključna komponenta 3.500 km dugog južnog gasnog koridora, TAP je počeo s radom 15. novembra, mada je informacija operativne kompanije prošla dosta nezapaženo, piše Euractiv.

Upitan za komentar, portparol Komisije Tim Mekfi rekao je da izvršna vlast EU „pozdravlja početak rada TAP-a, koji će diversifikovati snabdevanje gasom, posebno u Italiji, Grčkoj i Bugarskoj, kao i regiji Jugoistočne Evrope”.

Ideja TAP projekta seže više od 10 godina, kada je bio konkurencija drugim projektima za dovoz gasa iz Azerbejdžana, kao što je u međuvremenu ugašeni Nabucco.

Izgradnja TAP-a, dužine 878 km, započela je pre četiri i po godine, ali je u poslednjoj fazi naišao na poteškoće, jer su se aktivisti u Italiji protivili uklanjanju 211 stabala maslina.

Cevovod ima kapacitet od 10 milijardi kubnih metara godišnje (bcm/g) s potencijalom da udvostruči svoj propusni kapacitet na 20 bcm/g do 2023. godine.

Bugarska će se povezati s TAP-om preko interkonektora Grčka-Bugarska (IGB), koji je u završnoj fazi izgradnje, i uvoziti 1 milijardu kubnih metara godišnje azerbejdžanskog gasa, što predstavlja oko jedne trećine njene godišnje potrošnje. Do sada je Bugarska bila 100% zavisna od uvoza ruskog gasa.

Deoničari TAP-a su British Petroleum (20%), azerbejdžanski SOCAR (20%), italijanski Snam (20%), belgijski Fluxys (19%), španski Enagás (16%) i švajcarski Axpo (5%).

Gradnja gasovoda Severni tok 2 nastavljena uprkos američkim pretnjama

BERLIN – Gazprom je u petak 11. decembra objavio nastavak radova na gasovodu Severni tok 2 koji treba da udvostruči, na 110 milijardi kubnih metara kapacitete direktne isporuke ruskog gasa u Nemačku i taj deo Evrope.

Radovi su bili u prekidu godinu dana, a nastavljani su uprkos nedavnom upozorenju Sjedinjenih Država evropskim saveznicima uključenim u taj projekat.

Kako bi završio projekat vredan više od 9 milijarda evra, ruski brod Fortuna "polaže poslednju deonicu cevovoda u nemačkom isključivom privrednom pojasu u Baltičkom moru vodama, dužine 2,6 km", rekao je portparol Gazproma, a prenosi agencija **AFP**.

Prema konzorcijumu Severni tok 2, potrebno je završiti još samo 6 odsto gasovoda, ili 120 km u danskim vodama i 30 km u nemačkim. Iako je 1.230 kilometara gotovo završeno, projekat je naglo prekinut u decembru 2019. nakon odluke

Sjedinjenih Država da sankcionišu firme koje učestvuju u izgradnji gasovoda.

Sledeća runda sankcija usmerena je na to da se sekundarno sankcionišu zabranom pristupa američkom finansijskom sistemu svi učesnici koji doprinose realizaciji projekta gasovoda putem investicije, koja se definiše kao obezbeđenje fondova, imovine, kredita ili pozajmice kompaniji koja izvodi radove na gasovodu

To bi pogodilo primarnu osiguravajuću kompaniju Zurich Insurance Group AG i Det Norske Veritas Holding AS, norvešku kompaniju koja proverava sigurnost i integritet cevovoda.

Nakon najave obnavljanja radova na projektu, cene akcija Gazproma su skočile za 3,5 odsto na moskovskoj berzi.

Puštanje u rad Severnog toka 2 prvobitno je bilo predviđeno za početak 2020.

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba nužno tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*